

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Leden van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken

Landelijk Overleg
Vakinhoud
Strafrecht

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t 088 - 361 0000
f 088 - 361 0022
www.rechtspraak.nl

datum
contactpersoon
e-mail
ons kenmerk
onderwerp

12 mei 2016

Betreft gespreksnotitie namens de Rechtspraak inzake het
Rondetafelgesprek m.b.t. Bedreigingen publieke ambtsdragers
18/05/2016

Graag maak ik van de gelegenheid gebruik om de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken te danken voor de uitnodiging voor dit rondetafelgesprek.

Gezien de recente berichten in de media over bedreigingen van publieke ambtsdragers (dus burgemeesters, wethouders, raadsleden etc.) naar aanleiding van het asieldebat is het onderwerp van dit rondetafelgesprek actueel en belangrijk. De Rechtspraak onderschrijft dan ook de noodzaak van de aanpak van agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak en daarmee ook de publieke ambtsdragers.

Over de vraag in hoeverre concrete maatregelen aan deze daling kunnen bijdragen wil ik, zonder daarbij uitputtend te willen zijn, de volgende noties onder uw aandacht brengen:

1. Aantallen

De afgelopen jaren zijn diverse strafzaken over bedreiging of andere vormen van intimidatie van publieke ambtsdragers aan de rechter voorgelegd. Aantallen zijn niet makkelijk te noemen omdat er geen specifieke wettelijke bepaling is over bedreiging van publieke ambtsdragers, waarop in de systemen van de rechtspraak gezocht kan worden. Voor zover er zicht is op de aantallen zaken, lijkt het aantal zaken dat aan de rechter wordt voorgelegd niet te stijgen, ondanks de toename van het aantal incidenten dat de afgelopen maanden –al dan niet in de media- is gemeld. Meer specifiek zijn er nog geen zaken aan de rechter voorgelegd over bedreigingen met het asieldebat als achtergrond.

Mogelijk bevinden er zich zaken in vooronderzoek bij politie en OM.

2. Afwezigheid bewijsproblemen

Zoals opgemerkt bestaat er in de strafwetgeving geen speciaal wetsartikel dat geweld tegen publieke ambtsdragers in de vorm van bedreiging, intimidatie of anderszins strafbaar stelt.

Bij vervolging zullen daarom de normale wettelijke strafbepalingen zoals bedreiging, belaging, brandstichting, vernieling of mishandeling als uitgangspunt dienen. Deze bepalingen bieden de rechter voldoende manoeuvreerruimte.

Uiteraard gelden in deze zaken ten opzichte van zaken zonder publieke component dezelfde regels omtrent het wettig en overtuigend bewijs dat noodzakelijk is om tot een veroordeling te komen.

de Rechtspraak

datum 12 mei 2016
kenmerk -
pagina 2 van 1

Mij zijn thans geen specifieke bewijsproblemen bekend met betrekking tot het bewijzen van delicten jegens publieke ambtsdragers, althans geen bewijsproblemen die voortkomen uit het feit dat de delicten worden gepleegd jegens publieke ambtsdragers.

3. Mogelijkheid tot meewegen bij de strafoplegging

Elke zaak die aan de rechter wordt voorgelegd wordt op een onafhankelijke en onpartijdige wijze beoordeeld. Bij deze beoordeling neemt de rechter alle feiten en omstandigheden van de specifieke zaak in overweging.

De strafrechter kan in sommige, veel voorkomende, gevallen bij de strafoplegging gebruik maken van de oriëntatiepunten voor straftoemeting en LOVS-afspraken (Landelijk Overleg Vakinhoud Strafrecht). Deze oriëntatiepunten zijn door het LOVS vastgesteld na consultatie van alle gerechten en vormen een vertrekpunt van denken over de op te leggen straf; zij bieden de rechter een handvat en de mogelijkheid om bij de straftoemeting te wijzen op een landelijke praktijk.

Bij het oriëntatiepunt met betrekking tot bedreiging wordt de omstandigheid dat het feit is begaan jegens een politieagent, buitengewoon opsporingsambtenaar, toezichthouder in de rechtmatige uitoefening van zijn/haar bediening, professioneel hulpverlener of functionaris in het openbaar vervoer als strafverzwarend aangemerkt, omdat het van groot belang geacht wordt dat deze mensen hun maatschappelijke taak naar behoren en veilig kunnen uitoefenen.

Er bestaat geen specifiek oriëntatiepunt voor bedreiging van publieke ambtsdragers. De belangrijkste reden hiervoor is dat het aantal zaken dat aan de rechter wordt voorgelegd, nog te gering is en bovendien te casuïstisch om een gedeeld standpunt onder rechters af te kunnen leiden. Maar de rechter heeft ook zonder specifiek oriëntatiepunt voldoende mogelijkheden om de omstandigheid dat het strafbare feit gepleegd is jegens een politieke ambtsdrager als strafverzwarend mee te wegen bij de strafoplegging met als motivering dat het feit dat jegens deze ambtsdragers begaan is, het democratisch proces kan verstoren of in gevaar brengen.

Op basis van de voorhanden zijnde rechterlijke uitspraken blijkt in ieder geval dat de rechter deze omstandigheid verscheidene keren van belang heeft geacht bij de strafoplegging. Hiermee kan ook zonder specifieke wettelijke bepaling of oriëntatiepunt toch het maatwerk worden geleverd dat dit soort zaken vragen.

4. Slotsom

Het aantal zaken over dit onderwerp dat (thans) aan de rechter wordt voorgelegd is relatief gering. Er is geen specifiek wetsartikel, maar de bestaande wetsartikelen vormen een voldoende basis om deze zaken te kunnen beoordelen, inclusief de wijze waarop het bewijs wordt beoordeeld. De bewijsregels inzake bedreiging tegen publieke ambtsdragers zijn niet anders dan de bewijsregels tegen anderen. Hoewel oriëntatiepunten ontbreken (wegens voldoende aantallen) heeft de rechter ruimte om bij de weging van een bewezen zaak gewicht toe te kennen aan de effecten van deze strafbare feiten voor het functioneren van de democratie.

Mr. G.F.H. Lycklama à Nijeholt

Strafrechter bij de Rechtbank Noord-Holland, tevens voorzitter van het Landelijk Overleg Vakinhoud Strafrecht (LOVS)